

ТРГОВИНА И МЕЋУНАРОДНО ПОСЛОВАЊЕ

Структура студијског програма

Студијски програм носи назив Трговина и међународно пословање. Овај програм основних струковних студија, у складу са Болоњском декларацијом и реалним потребама нашег тржишта рада, као свој основни циљ подразумева стицање знања из области економских наука и стицање посебних знања из области трговине и међународног пословања.

Струковни - студијски програм Трговина и међународно пословање као свој крајњи исход подразумева стицање релевантних применљивих знања, вештина и способности, које ће студентима омогућити самосталност у обављању специјализованих послова из области трговине и међународног пословања.

Лице које заврши студијски програм основних струковних студија: **Трговина и међународно пословање**, стиче стручни назив: **Струковни економиста**.

Право уписа на студије имају сва лица која су завршила средње образовање у трогодишњем или четворогодишњем трајању.

Студијски програм је конципиран у складу са Законом о високом образовању и Болоњском декларацијом и траје три године (6 семестара). Завршетком ових студија студент остварује 180 ЕСПБ бодова, као и право уписивања одговарајућих струковних специјалистичких студија.

Студијски програм је структуриран тако да на првој години студентима пружи неопходна фундаментална знања из економије, менаџмента, рачуноводства, правне регулативе, математике у функцији анализе економских показатеља. На другој, а посебно на трећој години студија приступа се изучавању предмета који омогућавају стицање стручних и стручно апликативних знања и вештина из: међународне економије, међународне трговине, трговинског менаџмента, спољнотрговинског пословања, међународних организација и интеграција.

Наставни програми ових предмета су фокусирани на пружање конкретних и применљивих знања и вештина из области које су релевантне за данашње успешно пословање у трговини, као и вођење и реализацију спољнотрговинских послова.

Студијски програм у свом даљем садржају обухвата све елементе утврђене законом:

- листу обавезних и изборних студијских подручја, односно предмета, са оквирним садржајем;
- начин извођења студија и потребно време за извођење појединих врста студија;
- бодовну вредност сваког предмета исказану у складу са европским системом преноса бодова (ЕСПБ);
- предуслове за упис појединих предмета или групе предмета;
- начин избора предмета из других студијских програма;
- услове за прелазак са других студијских програма у оквиру истих или сродних области

- студија;
- друга питања од значаја за извођење студијског програма

Сврха студијског програма

Сврха студијског програма Трговина и међународно пословање је да пружи студентима одговарајућа и квалитетна знања из области међународне економије, трговине, система плаћања у међународној трговини, менаџмента у трговини, међународних организација и интеграција, менаџмента услуга, трговинске политике, електронског пословања, односно да оспособи студенте, будуће струковне економисте, за практичну примену знања стечених из наведених области.

Студијски програм обезбеђује стицање знања и вештина, које су непоходне за рад у трговинским предузећима свих врста, као и осталим предузећима која се баве спољнотрговинским пословима. С обзиром на то да се у будућности очекује све важнија улога компетентних лица за обављање спољнотрговинских послова, основна сврха овог студијског програма је обезбеђење младих кадрова који ће бити у стању да владају вештинама и способностима неопходним за извршавање различитих послова у условима глобалног тржишта и промена у трговинском окружењу.

Сврха студијског програма је усклађена са основним задацима и циљевима Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, на којој се програм и изводи. Као свој примарни задатак школа је поставила образовање стручног кадра из области економије, бизниса и менаџмента, у циљу унапређења стручности у областима које су од посебног интереса за развој друштвене заједнице и њено ефикасно укључивање у савремене глобалне токове.

Наставни садржај је усклађен са савременим светским токовима и научним сазнањима из области трговине и међународног пословања. Предмети на студијском програму су стручно одабрани тако да њиховом обрадом и савладавањем студенти постају способни да учествују како у националним тако и у међународним економским токовима и дешавањима. Овај студијски програм својом структуром одговара савременим потребама и захтевима који се постављају у области трговинског пословања, имајући у виду неопходност прилагођавања континуираним променама у светској привреди.

Привреда у целини, јавне, приватне, посебно предузетничке трговинске фирме, траже стручњаке способне за повећање ефикасности, усвајање и употребу нових технологија, како индустријских, тако информационих, комуникационих и тржишних. Тренутно стање и пројекције развоја указују да ће интензивно расти потреба за младим и компетентним кадровима из области трговине и међународног пословања, односно кадра који ће моћи да се прилагоди регулативи и прописима како Светске трговинске организације, тако и Европске уније. Пракса указује на неопходност запошљавања младог кадра оспособљеног

да користи предности регионалних економских интеграција (ЦЕФТА, Споразум о слободној трговини са Русијом) у циљу повећања извоза, како на макро, тако и на микро нивоу. Реализацијом овог студијског програма студенти постају оспособљени за препознавање и решавање пословних проблема из области спољне и унутрашње трговине.

Циљеви студијског програма

Циљ студијског програма је постизање компетенција и практичних вештина из области трговине и међународног пословања што, поред осталог, укључује развој креативних способности разматрања проблема и способност критичког мишљења, развијање способности за тимски рад и овладавање специфичним практичним вештинама потребним за обављање трговинских послова.

Основни циљ студијског програма Трговина и међународно пословање је да студентима омогући да стекну потребна знања из релевантних савремених области спољне и унутрашње трговине, која у малој и отвореној привреди, као што је Србија, неизбежно имају међународну оријентацију. Студенти треба да стекну знања која су предуслов успешног наступа предузећа на међународном и опстанка и развоја на домаћем тржишту. Поред познавања различитих инструмената спољнотрговинске политике у земљи и свету, тј. реалних токова и њихове регулације на међународном тржишту, потребно је имати знања о различитим методама и техникама међународног пословања предузећа. Такође, пословање предузећа ће бити ефикасније уз знања о функционисању савремених међународних организација и регионалних интеграција.

Циљ студијског програма је образовање кадра који поседује довољно практичног знања из области трговине и међународног пословања, познавања регулативе Светске трговинске организације, Европске уније као и регионалних економских интеграција (ЦЕФТА).

Концепт програма, његова сврха и структура, постављени су тако да одсликавају неколико парцијалних, најбитнијих циљева који су у функцији остваривања претходно дефинисаног примарног циља.

Парцијални циљеви студијског програма Трговина и међународно пословање су:

- Савладавање основа квалитативног и квантитативног истраживања од стране студената и примена стечених знања у решавању пословних проблема;
- Стицање знања из области трговине и међународног пословања, која имају велики значај у савременом међународно оријентисаном предузећу;
- Развијање способности за анализу и примену савремених домаћих и међународних регулаторних решења која опредељују пословање предузећа, као и уочавање специфичности које треба уважити у креирању пословног наступа.

Један од посебних циљева, који је у складу са циљевима образовања студената на Високој пословној школи струковних студија у Новом Саду, смер Трговина и међународно пословање, је развијање способности код студената за потребом перманентног усавршавања, праћења и примене домаћих и међународних прописа, као и регулативе у области трговине чији раст годишње превазилази стопе индустријског раста у свету, имајући у виду све интензивније интегрисање светске привреде и чланство у међународним организацијама и институцијама.

Оно што представља посебан квалитет студијског програма Трговина и међународно пословање јесте што студентима омогућава образовање за профил струковног економисте у области спољне и унутрашње трговине, јер управо у овој области Стратегија развоја Републике Србије до 2020. године препознаје недостатак квалификованог кадра, неопходног за реализацију зацртаних циљева, односно повећања укупног извоза Србије.

Циљеви програма Трговина и међународно пословање усклађени су са основним задацима и циљевима Високе пословне школе струковних студија у Новом Саду, а то су: ширење и стицање знања и вештина које ће студентима омогућити флексибилну и ефикасну интеграцију у савремене друштвене токове, унапређивање учења и реализовање програма континуиране едукације и иновације знања, успостављање мултидисциплинарних студијских програма који се стално прилагођавају најновијим достигнућима у настави и науци.

Компетенције дипломираних студената

Успешном реализацијом циљева студијског програма Трговина и међународно пословање студенти формирају опште и специфичне компетенције, тј. способности које ће им омогућити да адекватно одговоре изазовима и задацима у својим будућим занимањима.

Опште компетенције тј. способности односе се на:

- Способност анализе, синтезе и предвиђења решења;
- Способност развоја индивидуалног, тимског и пројектног концепта рада;
- Способност критичког и самокритичког мишљења и приступа;
- Способност јасног комуницирања и излагања идеја и решења усмено или у писаном облику.

Предметно-специфичне компетенције, тј. способности односе се на:

- Анализу спољнотрговинских токова, ефеката спољнотрговинских политика, као и значаја међународних трговинских институција у светској привреди;

- Способност сагледавања ефеката промене спољнотрговинског режима на положај предузећа, са акцентом на регионалне економске интеграције;
- Примену савремених метода и техника међународног пословања на светском тржишту;
- Сагледавање значаја пословног окружења, технологије и царинских и нецаринских баријера у међународној трговини;
- Стицање способности повезивања основних знања из трговина и различитих услужних области, као што су: банкарство, осигурање, и туризам.

Исход учења

Студијски програм Трговина и међународно пословање омогућује студентима развој способности и компетенција за креативно решавање проблема и доношење оперативних одлука из области трговине и међународног пословања, трговинске конкуренције, управљања и праћења прописа у области спољнотрговинског пословања како наше земље, тако и међународних организација, примене пословне информатике, и сл. Опредељујући се да заврши студијски програм Трговина и међународно пословање, студент ће стећи основна знања из области међународног и трговинског пословања, конкретно, за обављање спољнотрговинских послова у предузећима, као што су: извоз, увоз, кооперација, транзит и друго.

Такође, студенти добијају основна знања из управљања трговинским предузећима како на домаћем, тако и на иностраном тржишту, стичу неопходна знања из области међународне трговине и спољнотрговинске политике чиме обезбеђују квалификације за рад у државним органима надлежним у овој области.

Фокусирајући се на сегмент међународног пословања студент ће бити оспособљен за: активно учешће у анализи, решавању проблема и имплементацији одлука из домена економске политике, имајући у виду чланство земље у некој од регионалних интеграција; анализу и примену пословних одлука у трговинским предузећима.